

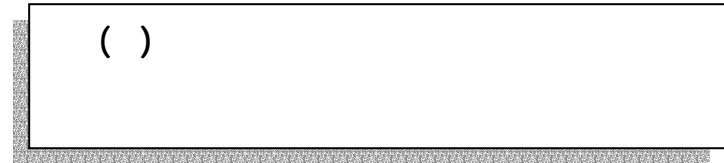
( )

:

:

:

مقدمه.....	۱
۱. بررسی تبصره‌های مرتبط با فصل بازرگانی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ و مقایسه آن‌ها با قانون بودجه سال ۱۳۸۴ و اهداف برنامه چهارم.....	۳
۲. نتیجه‌گیری و پیشنهادهای.....	۲۰
منابع و مأخذ.....	۲۸

کامل می باشد.

در این راستا تبصره های فصل بازرگانی مربوط به لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ به شرح ذیل در نظر گرفته شده است.

	/ /
آموزش و تجهیز گمرک	بند «ه» - تبصره «۱»
افزایش سرمایه صندوق ضمانت صادرات	بند «ض» - تبصره «۲»
ایجاد انبار گندم توسط بخش غیردولتی	بند «ج» - تبصره «۳»
گسترش تولیدات گلخانه ای	بند «ه» - تبصره «۳»
درآمد بازارچه های مشترک مرزی	بند «الف» - تبصره «۷»
عدم ممنوعیت ورود سیگار - نرخ تضمینی چای	بند «ب» - تبصره «۷»
عوارض خروج مسافر	بند «ج» - تبصره «۷»
ضد دامپینگ	بند «د» - تبصره «۷»
صدور کالا برگ مرحله دوازدهم	بند «ه» - تبصره «۸»
تخفیف سود بازرگانی خودروهای کم مصرف	جزء ۲-۲- بند «الف» - تبصره «۱۳»
تخفیف سود بازرگانی خودروهای گازسوز	جزء ۲-۲- بند «الف» - تبصره «۱۳»
سامانه های الکترونیکی	جزء ۲-۳- بند «الف» - تبصره «۱۳»
وجوه مربوط به شماره گذاری خودروها	بند «ه» - تبصره «۱۳»
خرید و تبدیل گندم به آرد	جزء ۱- بند «ب» - تبصره «۱۵»
حمایت از اقشار محروم و هدفمند کردن یارانه ها	جزء ۲- بند «ب» - تبصره «۱۵»
سراهنه روستاییان از اعتبارات جزء ۱ و ۲ بند «ب» تبصره «۱۵»	جزء ۳- بند «ب» - تبصره «۱۵»
تنظیم بازار کالا و ایفای تعهدات خاص	جزء ۸- بند «ب» - تبصره «۱۵»
آرد مصرفی کمیته امداد، بهزیستی و مراکز خیریه	بند «ه» - تبصره «۱۵»

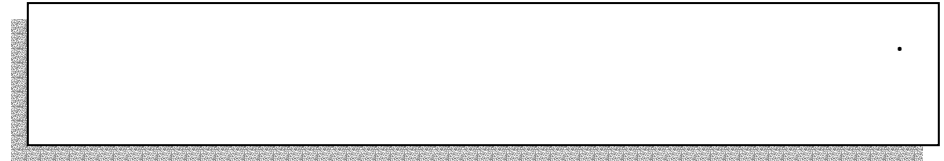

مجلس شورای اسلامی در راستای انجام وظایف اصلی خود در ارتباط با قانونگذاری به صورت سالانه به بررسی لایحه بودجه سنواتی که توسط دولت محترم تقدیم شده می پردازد و بعد از بررسی در کمیسیون های مختلف و کمیسیون تلفیق و دریافت مشورت و استفاده از نظرات کارشناسان در این زمینه بودجه کل کشور مربوط به سال آینده را مشخص و تصویب می نماید.

مرکز پژوهش های مجلس نیز یکی از مراکزی است که براساس سنت سال های گذشته و همچنین وظیفه ای که به عنوان بازوی پژوهشی مجلس برعهده دارد به بررسی لایحه پرداخته و نظرات خود را به مجلس ارائه می دهد.

با توجه به حجم، تنوع و تکرر موضوعات مطرح شده، لازم است که لایحه براساس تخصص ها و محورهای موجود، جداگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

گزارش حاضر سعی دارد با توجه به اهمیت بخش بازرگانی و اهمیت بخشی و فرابخشی آن در رشد و توسعه کشور و گستردگی این فصل در بین دستگاه های مختلف کشور، تبصره های مربوط به فصل بازرگانی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ را مورد نظر قرار داده و ضمن مقایسه آن با سال قبل به نقاط ضعف و قوت آن پرداخته و در انتها پیشنهاداتی را نیز ارائه دهد. لازم به ذکر است که ارائه این پیشنهادات به منظور سیاست سازی و جهت اصلاح و تکمیل تبصره ها و ارائه قانونی شفاف، جامع و

« » « »

اعتبار ردیف ۵۰۳۷۴۷ منظور در قسمت چهارم این قانون طبق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد برای آموزش، بالا بردن دانش تخصصی، ترغیب و تشویق و پاداش کارکنان گمرک ایران و برقراری تسهیلات لازم برای استقرار کارمندان گمرکات در اقصی نقاط کشور، تجهیز گمرکات یادشده به سیستم کنترل الکترونیکی و ایجاد امکانات مناسب جهت اسکان کارمندان در نقاط محروم مرزی و سایر اموری که برای پیشبرد اهداف گمرک ایران و تحقق درآمدهایی که وصول آن‌ها به عهده دستگاه اجرایی یاد شده، محول شده است با تشخیص وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل مصرف خواهد بود.

در اجرای بند «الف» ماده (۳۳) قانون برنامه چهارم، بند «ه» تبصره «۱» بودجه سال ۱۳۸۵، به همین صورت در قانون بودجه سال ۱۳۸۴ ذیل بند «ح» تبصره «۱» درج شده بود. تنها تفاوت این دو بند آن است که در لایحه سال ۱۳۸۵ پیش‌بینی شده است که مصرف اعتبار ردیف مذکور با تشخیص وزیر امور اقتصادی و دارایی باشد. در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. این ردیف زیرمجموعه ردیف‌هایی است که تحت عنوان «برآورد اعتبار ردیف‌های متفرقه در سال ۱۳۸۵» در انتهای لایحه درج شده و ردیف مذکور به شرح ذیل آمده است:

(واحد: میلیون ریال)

۵۰۳۷۴۷	گمرک جمهوری اسلامی ایران - موضوع بند «ه» تبصره «۱»	۴۸,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۶۸,۰۰۰

مأخذ: لایحه بودجه سال ۱۳۸۵، جلد اصلی، ص ۶۳۵.

همان‌طور که مشاهده می‌شود در مجموع ۶۸,۰۰۰ میلیون ریال اعتبار برای تأمین اهداف بند «ه» تبصره «۱» در نظر گرفته شده است، ذکر این ردیف در زمره ردیف‌های متفرقه دارای ابهام است. زیرا به منظور شفافیت بودجه و لزوم تمرکز برنامه‌های هر دستگاه در قسمت مربوطه

« »

...

یکی از مشخصه‌های بودجه سال ۱۳۸۵، بررسی و پیش‌بینی اعتبارات بر اساس بودجه‌ریزی عملیاتی است. همان‌طور که در جداول کلان اعتبارات دستگاه‌ها مشاهده می‌شود، اهداف کمی مربوط به هر برنامه در جدول مربوطه ذکر شده است تا شفافیت عملکرد آن برنامه نیز مشخص شود. ذکر برنامه‌هایی کمی مانند برنامه موضوع ردیف ۵۰۳۷۴۷ در ردیف‌های متفرقه نافی اهداف بودجه‌ریزی عملیاتی است، زیرا ، اعتبار تخصیص‌یافته به این برنامه در مجموع در طول سالهای ۸۳ الی ۸۵ به میزان ۲۰۴,۰۰۰ میلیون ریال بوده که رقم قابل توجهی می‌باشد و به عنوان منبعی برای تأمین نیازهای متفرقه و بهانه‌ای برای دستیابی به اعتبارات بیشتر شده است،

توجه به برنامه‌های ذیل ردیف (۱۱۰۵۰۰) در صفحه ۴۳۱

از این رو خلأ موجود

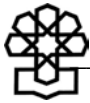
کاملاً مشخص می‌باشد.

ابهام دیگر این موضوع مشاهده می‌شود کل اعتبار پیش‌بینی شده برای گمرک در سال ۱۳۸۵، معادل ۲۸۸,۰۹۴ میلیون ریال برآورد شده است که از این مبلغ، ۱۸۰,۳۰۶ میلیون ریال به ۷ برنامه هزینه‌ای و ۱۰۷,۷۸۸ میلیون ریال به ۲ برنامه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اختصاص یافته است. در نتیجه:

میانگین اعتبار پیش‌بینی شده برای ۲ برنامه تملک دارایی سرمایه‌ای	۵۳,۸۹۴ میلیون ریال
میانگین اعتبار پیش‌بینی شده برای ۷ برنامه هزینه‌ای	۲۵,۷۵۸ میلیون ریال
میانگین اعتبار پیش‌بینی شده برای ۹ برنامه ذیل سازمان گمرک	۳۲,۰۱۰ میلیون ریال
اعتبار پیش‌بینی شده برای یک برنامه متفرقه ۵۰۳۷۴۷	۶۸,۰۰۰ میلیون ریال

همان‌طور که مشاهده می‌شود رقم پیش‌بینی شده برای یک برنامه متفرقه بیش از ۲/۶ برابر اعتبار میانگین برنامه‌های هزینه‌ای ذیل اعتبار گمرک و بیش از ۲/۱ برابر میانگین کل برنامه‌های گمرک می‌باشد و

فارغ از مباحث فوق، تشخیص وزیر امور اقتصادی و دارایی بدون در نظر گرفتن پیشنهادات گمرک جمهوری اسلامی ایران ابهام دارد. در جهت رفع این موضوع تصمیم و تشخیص وزیر مربوطه می‌باید براساس پیشنهادات مدون و قابل طرح از طرف گمرک جمهوری اسلامی ایران باشد.

« » « »

بند «ض» - به دولت اجازه داده می‌شود، به منظور افزایش سرمایه صندوق ضمانت صادرات تا مبلغ بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از حساب ذخیره ارزی برداشت نماید. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است معادل ریالی مبلغ فوق‌الذکر را به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه‌داری کل) واریز نماید.

افزایش سرمایه صندوق ضمانت صادرات یکی از مواردی است که در راستای بند «ج» ماده (۳۳) قانون برنامه چهارم مورد توجه قرار گرفته است. این بند یکی از مواردی است که مانند و مشابهی در قانون بودجه سال ۱۳۸۴ ندارد و موضوعی جدید می‌باشد. در بررسی این ماده توجه به نکات ذیل ضروری است:

روابط میان دولت، صندوق، حساب ذخیره ارزی، بانک مرکزی و خزانه‌داری کل در این تبصره به درستی تنظیم نشده است. زیرا این مبلغ توسط دولت از صندوق برداشته می‌شود و معادل ریالی آن توسط بانک به حساب درآمد عمومی پرداخت می‌شود. به علاوه در این بند پیش‌بینی شده که تا مبلغ بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از حساب ذخیره ارزی برداشته شود که با معادل ریالی هر دلار برابر ۸۹۵۰ ریال مبلغی در حدود ۱۷۹,۰۰۰ میلیون ریال می‌شود که در ردیف ۲۸۰۹۶۱ تحت عنوان صندوق ضمانت صادرات - افزایش سرمایه ذکر شده است. این رقم نسبت به مصوب سال ۱۳۸۴ یعنی ۹۷,۲۰۰ میلیون ریال در حدود ۸۴ درصد افزایش یافته است. پیش‌بینی درآمد صندوق ضمانت صادرات در سال ۱۳۸۵ نیز معادل ۰/۰۸ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

(واحد: میلیون ریال)

۱۸,۹۲۷,۸۰۰	—	۱۸,۹۲۷,۸۰۰	یارانه آرد موضوع جزء ۱ بند «ب» تبصره «۱۵»	۵۰۳۰۱۸

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۸۴ کل کشور، جداول کلان، ردیف‌های متفرقه.

حال با توجه به تداوم در اتخاذ سیاست ادامه ایجاد انبارهای گندم و تشویق بخش خصوصی توجه به نکات زیر ضروری است:

این تبصره، وزارت بازرگانی را مجاز شمرده تا مبلغی را به عنوان حق انبارداری به کشاورز در شرایطی خاص پرداخت نماید ولی

در ذیل برنامه اعتبارات وزارت بازرگانی (ردیف ۱۴۷۰۰۱، صفحه

۵۹۳ جداول کلان) برحسب برنامه نیز به ۵ برنامه به شرح هزینه‌های مربوط به بازنشستگان دولت، تنظیم بازار داخلی، تجارت الکترونیکی، راهبری تنظیم بازرگانی خارجی و راهبری تنظیم بازار داخلی اشاره شده است که هیچ کدام با موضوع مذکور ارتباط مستقیم ندارد. به علاوه در ردیف ۱۴۷۰۱۱ اعتباری معادل ۱۱,۲۸۳ میلیون ریال برای هزینه تعزیرات آرد و نان استان تهران در نظر گرفته شده است که ارتباط مستقیمی با بند مذکور ندارد. بنابراین شایسته است ردیف و اعتبار مشخص مربوط به این سیاست اتخاذ شده مشخص گردد.

فارغ از ابهام فوق تعیین مبلغی معادل حداکثر ۲ درصد قیمت خرید تضمینی برای هر ماه نگهداری گندم نیز خود دارای ابهام است با توجه به محدودیت قیمت خرید تضمینی، تعیین ۲ درصد برای این موضوع آن هم برای ۶ ماه پس از فصل برداشت سیاست تشویقی مناسبی به نظر نمی‌رسد. برای مثال در بدترین شرایط منطقه‌ای و

طبق قانون محاسبات عمومی زمانی می‌توان به شرکتهای دولتی از محل درآمدهای عمومی، به عنوان هزینه جاری کمک نمود که این اعتبار تحت عنوان کمک زیان باشد، با توجه به اینکه این شرکت در سال گذشته جزء شرکتهای سودده بوده است، به علاوه عنوان افزایش سرمایه نیز در زمره اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جای می‌گیرد، نه هزینه‌ای.

« » « »

به منظور تشویق بخش غیردولتی به ایجاد انبارهای گندم، وزارت بازرگانی مجاز است به ازای هر ماه نگهداری گندم (از زمان برداشت تا شش ماه پس از فصل برداشت، متناسب با شرایط منطقه‌ای و اوج زمان برداشت) توسط کشاورزان، تا دو درصد (۲٪) قیمت خرید تضمینی گندم سال مزبور را به عنوان حق انبارداری پرداخت نماید. آیین‌نامه اجرایی این تبصره به پیشنهاد مشترک وزارت بازرگانی، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

این بند از تبصره «۳»، ادامه بند «ت» تبصره «۳»، سال گذشته می‌باشد. در بند «ت» تبصره «۳» سال گذشته قرار شد در راستای اجرای ماده (۱۸) قانون برنامه چهارم به ازای هر کیلوگرم گندم خریداری شده در سال ۱۳۸۴ یک تومان از طرف کشاورز و یک تومان هم از محل اعتبارات ردیف ۵۰۳۰۱۹ موضوع جزء ۱ بند «ب» تبصره «۱۵» قانون بودجه ۱۳۸۴ به منظور احداث انبارهای چند منظوره روستایی در اختیار وزارت جهاد قرار گیرد و ذکر شده بود که ایجاد هزینه یا تعهد مالی برای سال‌های بعد از این محل ممنوع می‌باشد.

بیشترین فاصله از زمان برداشت حداکثر مبلغی که به کشاورزی که کالای خود را ۶ ماه انبارداری نموده است تعلق خواهد گرفت، رقمی معادل ۱۲ درصد قیمت خرید تضمینی خواهد بود که بسیار اندک می‌باشد و با هزینه‌های انبارداری معمول قابل مقایسه و تحلیل نمی‌باشد.

. علاوه بر ابهام در تشویقی بودن این سیاست، کیفیت و استانداردهای مربوط به انبارداری توسط خود کشاورز در انبارهای بخش غیردولتی نیز موضوعی قابل بحث می‌باشد. با توجه به استانداردهای پایین در این بخش و عدم نظارت مؤثر و مستمر امکان

ورود انواع آفت‌های گیاهی و نباتی تشدید شده و انجام چنین اقداماتی به امکان‌سنجی تخصصی انبارداری در این بخش نیاز دارد زیرا ائتلاف منابع این بخش با اهداف ماده ۱۸ قانون برنامه چهارم در راستای برنامه توسعه بخش کشاورزی در تضاد می‌باشد.

. این سیاست ادامه سیاست اتخاذ شده در بند «ت» تبصره (۳) قانون بودجه سال گذشته می‌باشد، که سیاست مناسبی در راستای ایجاد و احداث انبارهای چندمنظوره بوده و می‌توانست نیاز این بخش را تأمین کند ولی سیاست اتخاذ شده در بودجه سال ۱۳۸۵

. عدم ادامه سیاست سال گذشته در

بودجه سال آینده به علت قید ممنوعیت ایجاد هزینه یا تعهد مالی در سالهای بعد بوده درحالی که پیگیری همان سیاست با اعمال راهکارهای صحیح می‌تواند اثربخش‌تر عمل‌نماید.

« » « »

«ه» - با توجه به نقش انواع تولیدات گلخانه‌ای در صادرات و اشتغالزایی فارغ‌التحصیلان کشاورزی، شوراهای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها مجازند حداقل یک درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌های استان را به امر زیرساخت‌های مجتمع‌های گلخانه‌ای تولید گیاهان دارویی و گل‌های زینتی که از روش‌های نوین آبیاری استفاده می‌کنند، اختصاص دهند. شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها موظف هستند برای ساماندهی محصولات گلخانه‌ای مربوطه در کلیه استان‌های کشور از محل مجموع اعتبارات استانی، زیربناهای (تسطیح، آب، برق، تلفن و گاز) مورد نیاز را تأمین و طبق ضوابط به متقاضیان فارغ‌التحصیل بخش کشاورزی واگذار نمایند.

مشابه این بند از تبصره «۳»، در بند «ج» تبصره «۳» سال گذشته نیز ذکر شده بود تنها تفاوت آن است که به جای قید معادل یک درصد در سال ۱۳۸۴، این بار حداقل یک درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان ذکر گردیده و در اول ماده شوراهای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها را مجاز به این امور دانسته است. در مورد این تبصره توجه به نکات زیر ضروری است.

. در این بند ذکر شده که حداقل یک درصد از اعتبارات مذکور به این امور تعلق بگیرد،

. در سال گذشته ذکر شده بود

معادل یک درصد تعلق گیرد که مقداری قطعی و صریح بوده است. حال اگر فرض شود روش مذکور در راستای این موضوع بوده تا در صورت نیاز رقمی بیش‌تر از یک درصد را نیز بتوان به این موضوع اختصاص داد، باید حتماً یک سقف برای آن در نظر گرفته شود برای مثال می‌توان رقمی معادل ۱ تا ۵ درصد را پیشنهاد داد.

. این بند از تبصره (۳)، از دو پاراگراف تشکیل شده که پاراگراف اول شورا را مجاز

به اختصاص مبلغی جهت و قسمت دوم شورا را مکلف به واگذاری مبلغی جهت دانسته است. اگر این دو پاراگراف یک مضمون را می‌رسانند باید در هم ادغام شوند و اگر مفاهیمی مجزا دارند باید آن را به نحوی شفاف و مشخص ساخت که ابهام مذکور مرتفع شود.

« » « »

به استناداری‌ها اجازه داده می‌شود به ازای ارائه خدمات و اجازه استفاده از امکانات بازارچه‌های مشترک مرزی مبالغی براساس آیین‌نامه اجرایی این بند که بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های کشور و بازرگانی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، دریافت و به حساب خزانه عمومی کشور (نزد خزانه معین استان ردیف ۱۴۰۱۱۵ قسمت سوم این قانون) واریز نمایند. معادل وجوه واریزی فوق در هر استان تا مبلغ سیصد میلیارد (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل اعتبار مندرج در پیوست شماره ۳ این قانون برای امور تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، رفاهی و هزینه‌ای بازارچه‌های مذکور و روستاهای مرزی در اختیار استان مربوطه قرار می‌گیرد تا برابر وصولی‌های هر استان و براساس موافقتنامه‌های مبادله شده با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان هزینه گردد.

در راستای اجرای بند «و» ماده (۳۳) قانون برنامه چهارم، بند «الف» از تبصره «۷» لایحه بودجه ۱۳۸۵ همانند بند «الف» تبصره «۷» قانون بودجه ۱۳۸۴ تکرار شده و تنها شماره ردیف مربوط به این بند از ۱۴۰۱۱۰ به ۱۴۰۱۱۵ تغییر یافته و رقم آن نیز از (۸۱,۹۰۸,۰۰۰,۰۰۰) به (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با نرخ رشد ۲۶۶ درصدی افزایش یافته و ۳/۶۶ برابر شده است. لازم به ذکر است که این برنامه در سال ۱۳۸۵ به شکل زیر آمده است:

(واحد: میلیون ریال)

۱۴۰۱۱۵	درآمد حاصل از ارائه خدمات و اجازه استفاده از امکانات بازارهای موردی	۳۰۰,۰۰۰
۱۰۵۰۰۰	وزارت کشور	۳۰۰,۰۰۰

منبع: جداول کلان لایحه بودجه سال ۱۳۸۵، ص ۲۶۵.

در حالی که در سال گذشته این برنامه به شکل زیر درج شده بود:

(واحد: میلیون ریال)

۱۰۵۰۰۰	وزارت کشور	۷۰۷,۷۷۸
۱۴۰۱۱۰	درآمد حاصل از فروش سایر کالاها	۱۱۶,۸۶۵

منبع: جداول کلان قانون بودجه سال ۱۳۸۴، ص ۱۸۴.

همان‌طور که مشاهده می‌شود در سال ۱۳۸۴ اعتباری معادل ۱۱۶,۸۶۵ میلیون ریال به ردیف درآمد حاصل از فروش سایر کالاها اختصاص یافت که قرار شد طبق بند «الف» تبصره «۷» قانون بودجه سال ۱۳۸۴، رقمی معادل ۸۱,۹۰۸ میلیون ریال آن به موضوع مربوط به آن بند پردازد ولی در لایحه سال ۱۳۸۵ این ردیف جدا شده و با شماره ۱۴۰۱۱۵ صرفاً به موضوع درآمد حاصل از ارائه خدمات و اجازه استفاده از امکانات بازارچه‌های مرزی اختصاص یافته است که

بند «ب»- قانون ممنوعیت ورود برخی از کالاهای غیر ضرور مصوب ۱۳۷۴/۶/۲۲ در مورد سیگار لازم الاجرا نمی‌باشد. تأمین کسری سیگار مورد نیاز در سال ۱۳۸۵ از طریق واردات مجاز می‌باشد. وضع و تغییر تعرفه‌ها و مابه‌التفاوت سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان از ابتدای سال ۱۳۸۵ برای واردات هر کیلوگرم چای فله و سایر اقلام کشاورزی و نهاده‌ها و خوراک دام و طیور با رعایت مقررات بهداشتی و پس از انجام محاسبات لازم به منظور تشخیص سود کالای وارداتی نسبت به کالای مشابه داخلی به‌گونه‌ای تعیین شود که از ایجاد امتیاز برای افراد خاص اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی، دولتی یا غیردولتی جلوگیری نماید و واردات رسمی، نیاز بازار داخلی را تأمین نماید. برای حل مشکل چایکاران، دولت برگ سبز چای را به نرخ تضمینی که از طرف شورای اقتصاد تعیین می‌گردد، خریداری نماید.

این بند از لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ عیناً مانند بند «ب» تبصره «۷» قانون بودجه سال قبل می‌باشد و تنها اعداد سال ۱۳۸۴ در سال ۱۳۸۵ تغییر یافته و هیچ تغییری نکرده است و در بررسی این ماده توجه به نکات زیر ضروری است:

سیاست آزادسازی و تأمین کسری سیگار از طریق واردات از نظر تأمین درآمدهای دولت و جلوگیری از قاچاق دارای موفقیت‌هایی بوده است ولی از باب افزایش مصرف سیگار و افزایش تنوع و در دسترس بودن انواع گوناگون آن و تأثیر آن بر روی افزایش مصرف و بهداشت جامعه دارای ابهامات متعددی می‌باشد.

برای

یکی حذف که به کالا تعلق می‌گیرد، یکی از این موانع غیرتعرفه‌ای مبالغ وصولی سازمان حمایت تحت عنوان مابه‌التفاوت‌ها بوده که در سال گذشته به نحوی حذف و تعدیل شده بود و باید

وضعیت آن در بودجه امسال نیز مورد توجه قرار گیرد. بنابراین

در ضمن

WTO

« »

بند «ج» - رعایت محدودیت مقرر در بند «ی» ماده (۴) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱/۱۰/۲۲ (تجمیع عوارض) در سال ۱۳۸۵ برای تغییر عوارض خروج مسافر از مرزهای کشور الزامی نیست و به هیأت وزیران اجازه داده می‌شود، مبالغ یاد شده را متناسب با مقصد مسافر تعیین نماید. آیین‌نامه اجرایی این بند بنا به پیشنهاد مشترک سازمان‌های میراث فرهنگی و گردشگری و مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

بند «ج» تبصره «۷» لایحه سال ۱۳۸۵ مشابه بند «ت» تبصره «۷» قانون بودجه سال ۱۳۸۴ است. ولی قید «تخصیص و پرداخت مازاد درآمد وصولی موکول به وصول اضافه درآمد عمومی و ...» از آن حذف شده است، برای بررسی این بند توجه به موارد ذیل ضروری است:

بندهای موجود در تبصره‌های بودجه می‌باید صراحت بودجه‌ای داشته باشند و بیانگر وجه بودجه‌ای یک قانون باشند.

و این‌گونه موارد، بهتر است به عنوان اصلاح مواد و به صورت لایحه از طرف دولت ارائه شود.

با توجه به مشکلات متعاقب قانون تجمیع عوارض و مباحث مطروحه اگر تغییری همانند این بند ضروری است بهتر است یکجا و به همراه سایر موارد به صورت اصلاحیه به مجلس ارائه شود.

« » « »

بند «د» - وجوه حاصل بابت حقوق ضد بازاری شکنی (دامپینگ) باید توسط سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه‌داری کل) ردیف ۱۶۰۱۰۱ قسمت سوم این قانون واریز شود.

در راستای اجرای بند «ح» ماده (۳۳) قانون برنامه چهارم این بند از لایحه دولت همانند بند «ج» تبصره «۷» قانون بودجه سال گذشته می‌باشد و تکرار شده است.

در قانون بودجه سال ۱۳۸۴ این بند به صورت ذیل آمده است:

(واحد: میلیون ریال)

۱۶۰۱۰۱	درآمدهای متفرقه	۳,۱۰۹,۱۹۰
--------	-----------------	-----------

مأخذ: ص ۱۷۳ قانون بودجه سال ۱۳۸۴.

در لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ نیز این بند به صورت ذیل آمده است:

(واحد: میلیون ریال)

۱۶۰۱۰۱	درآمدهای متفرقه	۱,۵۳۶,۵۲۵
--------	-----------------	-----------

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

و این حکم نیاز به قانون مدون در زمینه تنظیم بازار خارجی کشور دارد.

در لایحه «

» که در سال جاری از طرف دولت به مجلس تقدیم شده است نیز به مواردی که کالاها بر اثر سیاست‌هایی پایین تر از ارزش واقعی عرضه می‌شوند، اشاره شده است، اما

علی‌رغم توسعه بازارهای پیش‌رو در بخش تجارت خارجی و اهداف کمی برنامه چهارم در جهت رشد صادرات و تجارت در کشور پیش‌بینی ردیفی که وجوه حاصل بابت حقوق ضدبازار شکنی (دامپینگ) در آن واریز می‌شود، نسبت به سال گذشته در حدود ۵۰ درصد کاهش یافته است اگر این کاهش ۵۰ درصدی متعلق به این وجوه می‌باشد توجه فنی ندارد.

این ردیف نیز مربوط به درآمدهای متفرقه است و شفافیت لازم و کافی برای تحلیل این موضوع موجود نیست. لازم است چنین تدابیری، به عنوان ردیفی جداگانه و مجزا از درآمدهای متفرقه در نظر گرفته شود.

« » « »

« - به وزرات بازرگانی اجازه داده می‌شود، هزینه‌های مربوط به تهیه و توزیع کالا برگ مرحله دوازدهم و برگشت کالا برگ مرحله دوازدهم و تغییرات کالا برگ خانوار را براساس تعرفه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، از دریافت‌کنندگان کالا برگ و عاملین فروش اخذ و به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه‌داری کل) موضوع ردیف ۱۴۰۲۰۴ قسمت سوم این قانون واریز نماید.

معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی، از محل ردیف ۵۰۳۴۲۶ قسمت چهارم این قانون به وزارت مذکور (امور اجرایی ستاد بسیج اقتصادی کشور) اختصاص می‌یابد.

این ماده از لایحه عیناً مشابه بند «ث» تبصره «۸» قانون بودجه سال گذشته می‌باشد.

در قانون بودجه سال ۱۳۸۴ جداول مربوط به این موضوع به شرح ذیل می‌باشد.

(واحد: میلیون ریال)

۱۴۰۲۰۴	درآمد حاصل از اخذ هزینه‌های مربوط به تهیه و توزیع کالا بزرگ	۳۲,۰۰۰
۵۰۳۴۲۶	هزینه‌های تهیه و توزیع کالا بزرگ موضوع بند «ث» تبصره «۸» (درآمد - هزینه)	۳۲,۰۰۰

مأخذ: صص ۱۷۰ و ۴۰۸ جداول کلان قانون بودجه سال ۱۳۸۴.

در لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ نیز این جداول به صورت زیر آمده است.

(واحد: میلیون ریال)

۱۴۰۲۰۴	درآمد حاصل از اخذ هزینه‌های مربوط به تهیه و توزیع کالا بزرگ	۴۱,۰۰۰
۵۰۳۴۲۶	هزینه‌های تهیه و توزیع کالا بزرگ	۴۱,۰۰۰

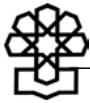
مأخذ: صص ۲۷ و ۶۲۲ جداول کلان لایحه بودجه سال ۱۳۸۵.

در بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است:

اصولاً

و

اهداف تخصیص بهینه یارانه‌ها را تأمین نمی‌کند.

رشد ۳۰ درصدی درآمد و هزینه مربوط به این بخش بالا بوده و توجیهات و مستندات مربوط به این رشد از طرف دستگاه مربوطه می‌تواند ابهامات مربوط به این بحث را مرتفع نماید.

هیأت وزیران در جلسات خود به پیشنهاد وزارت بازرگانی و استناد به احکام بودجه‌های سنواتی میزان کارمزد اخذ شده را برای واریز به حساب درآمد عمومی مشخص می‌کند و حکم مصرف معادل وجوه واریزی از محل ردیف مربوطه را نیز مشخص می‌کند که هر ساله بدون هیچ تغییری تکرار می‌شود.

« » « » -

تخفیف در سود بازرگانی واردات خودروها و قطعات خودروهای ساخت داخل، با مصرف استاندارد (در چرخه برون شهری) کمتر از شش (۶) لیتر، به ازای هر بیست و پنج صدم (۰/۲۵) لیتر (پنج درصد).

به این موضوع در قانون بودجه سال گذشته هیچ اشاره‌ای نشده است ولی با توجه به بندهای «۳» و «۵» ماده (۳) قانون برنامه چهارم (موضوع کمک به گسترش و بهبود وضعیت حمل‌ونقل و کاهش مصرف انرژی و آلودگی هوا و ...) و ماده (۲۲) قانون برنامه چهارم (موضوع تکلیف دولت به اتخاذ سیاستهای لازم در زمینه تولید خودرو سواری با استانداردهای مصرف سوخت که منتهی به ایجاد عرضه حداقل ۳۰ درصدی از کل خودروهای تولیدی و وارداتی به صورت دوگانه‌سوز گردد) در این لایحه به آن توجه شده و توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. در این بند ( )

بنابراین لازم

است ابهام مربوطه برطرف شود. البته صورت منطقی تعیین استاندارد نحوه مصرف بنزین در چرخه برون‌شهری است.

و معمولاً مصرف بنزین را به ازای کیلومتر طی شده می‌سنجند. می‌توان آن را با قید کمتر از شش لیتر در هر ۱۰۰ کیلومتر اصلاح کرد.

این سیاست به نوعی تشویق واردات خودروها و ساخت قطعات خودروهایی است که مصرف بسیار اندکی دارند و

البته شناخت از انواع خودروهای داخلی و در نتیجه بررسی درصد گروه‌های ذی‌نفع و گروه‌هایی که از این امر متضرر می‌شوند جهت تعیین ملاک مناسب برای میزان حد مصرف ضروری است.

در هر حال در اینجا نیز

WTO

زیرا در چانه‌زنی WTO، مبنا حقوق گمرکی است نه حقوق ورودی که در صورت وجود وضعیت فعلی چانه‌زنی از تعرفه پایین شروع می‌شود و در صورت اصلاح، چانه‌زنی از تعرفه بالا خواهد بود.

« » « » -

تخفیف بخشی از سود بازرگانی واردات خودروها و قطعات خودروهای ساخت داخل، با موتور پایه گازسوز.

این قسمت نیز از دیگر مواردی است که در بند «۳» و «۵» ماده (۳) و ماده (۲۲) قانون برنامه چهارم نیز به آن اشاره شده ولی در بودجه سال قبل موضوعی به آن اختصاص نیافته بود. برای بررسی این بند توجه به نکات زیر ضروری است.

این سیاست نیز

که سیاستی مثبت و مفید می‌باشد.

نحوه و میزان این تخفیف در این بند مشخص نشده و لازم است با درصدها و استانداردهای معینی به آن تصریح شود.

با توجه به

خطرات احتمالی در صورت عدم رعایت استانداردهای مناسب، لازم است بر ضرورت رعایت استانداردهای مربوط به آن تأکید شود.

« » « » -

الزام بانک‌ها، بیمه‌ها، گمرک و سایر دستگاه‌های اجرایی دولتی و غیردولتی، برای تکمیل سامانه‌های الکترونیکی ارائه خدمات با هدف کاهش سفرهای درون‌شهری.

این موضوع نیز از دیگر مواردی است که در لایحه بودجه ۱۳۸۵ به آن اشاره شده است ولی در بودجه سال گذشته مدنظر قرار نگرفته بود. برای بررسی این موضوع توجه به نکات زیر ضروری است:

در این بند بعد از بانک‌ها، بیمه‌ها و گمرک به سایر دستگاه‌های اجرایی اشاره شده است و باید تصریح شود که منظور کلیه دستگاه‌های اجرایی است و

الزام دستگاه‌های اجرایی دولتی به تکمیل سامانه‌های الکترونیکی برای ارائه خدمات امری است که از مدت‌ها پیش مدنظر قرار گرفته و در شیوه‌های انجام کار هر بخش و دستگاه استفاده از روش‌های الکترونیکی و کامپیوتری مورد استفاده قرار می‌گیرد و زیربنای خدمات دولت الکترونیک نیز بر این اساس شکل گرفته است. با این حال مسلماً برای انجام این

برای مثال در ذیل برنامه‌های گمرک ایران ردیف

۱۱۰۵۰۰ صفحه ۴۳۱ جداول کلان لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ برنامه‌ای برای این موضوع پیش‌بینی نشده و تنها درخصوص ارائه خدمات گمرک به برنامه انجام تشریفات گمرکی کالاها و مسافران اشاره شده است.

در مورد ساماندهی و تکمیل سامانه‌های الکترونیکی لازم به ذکر است

این برنامه‌ها گاهاً با هم ناسازگار بوده و

خاصیت اتصال به هم را ندارد. مدیریت واحد برای استفاده از نرم‌افزارهای قابل اتصال و انتقال داده‌ها در این زمینه به خصوص در زیرمجموعه دستگاه‌های تحت نظارت دولت بسیار حائز اهمیت است. در صورت انجام این اقدامات به صورت متمرکز، بار هزینه‌ای انجام این پروژه‌ها نیز به علت بازدهی نسبت به مقیاس کاهش می‌یابد. فارغ از چنین الزاماتی برای اجرای این طرح‌ها، شیوه نگهداری و به‌روز کردن نرم‌افزارهای مربوطه نیز موضوعی است که توجه به آن ضروری است. زیرا وجود چنین قابلیت‌هایی برای دستگاه‌های اجرایی انتظاراتی را در جامعه ایجاد می‌کند که لازمه پاسخگویی به آن استمرار در اجرا و کیفیت بالای خدمات است. برای مصداق این موضوع می‌توان به عابربانک‌های فعال در سطح شهر تهران و افزایش انتظار مردم از ارائه خدمات و کیفیت پایین خدمات آن‌ها اشاره کرد.

موضوع سامانه‌های الکترونیکی یکی از موضوعات اساسی است که در قانون برنامه چهارم به آن تأکید شده است. بند «۴» ماده (۱۰)، بند «ب» ماده (۱۵)، بند «ط» ماده (۳۳) و تأکید بر قسمت چهارم آن، بند «۱» ماده (۳۹) و بند «۲» ماده (۱۲۱) و بند «الف» ماده (۱۲۱) بر این موضوع تأکید داشته و

برای مجموعه دستگاه‌های مذکور در این قسمت و دیگر دستگاه‌های اجرایی، می‌توان با تصویب هیأت دولت به صورت دستوری ابلاغ لازم انجام شود و اگر نیازمند قانون می‌باشد نیز می‌توان آن را در قالب لایحه مدنظر قرارداد. به دلایل فوق

« » « »

« نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است در سال ۱۳۸۵، به هنگام شماره‌گذاری خودروهایی که برای اولین بار شماره‌گذاری می‌شوند، معادل پنج درصد (۵٪) بهای فروش خودروی تولید داخل و پنج درصد (۵٪) از مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی برای خودروهای وارداتی را از صاحب خودرو اخذ و به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف درآمدی ۱۶۰۱۱۳ قسمت سوم این قانون واریز نماید. کارخانه‌های خودروسازی و واردکنندگان خودروهای وارداتی موظفند حسب مورد چهار درصد (۴٪) درآمد حاصل از فروش خودروهای تولید داخل و با مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی خودروهای وارداتی را به حساب فوق واریز نمایند.

همچنین نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است در سال ۱۳۸۵، به هنگام تعویض پلاک یا شماره‌گذاری جدید مبلغ چهل هزار (۴۰,۰۰۰) ریال از دارنده موتورسیکلت دریافت و به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف درآمدی ۱۴۰۱۱۹ قسمت سوم این قانون واریز نماید. صد درصد (۱۰۰٪) وجوه حاصل و همچنین بیست درصد (۲۰٪) از درآمد

موضوع بند «ب» تبصره «۱۷» این قانون از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۸۲۷ مندرج در قسمت چهارم این قانون پس از مبادله موافقتنامه، صرف بهبود و توسعه حمل و نقل عمومی و زیرساخت‌های حمل و نقل درون‌شهری همان استان می‌گردد.

این موضوع نیز از دیگر مواردی است که در لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ به آن اشاره شده ولی در بودجه سال گذشته مدنظر قرار نگرفته است. پاراگراف اول این بند به دریافت وجوهی در هنگام شماره‌گذاری خودروها اشاره دارد که از خریدار خودرو داخلی یا وارد شده آن اخذ می‌شود و درآمدی به شرح زیر نیز برای آن مدنظر قرار گرفته است.

(واحد: میلیون ریال)

۱۶۰۱۱۳	درآمد موضوع بند «ه» تبصره «۱۳» قانون بودجه سال ۱۳۸۵	, ,
۱۰۶۰۰۰	نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	, ,

منبع: جداول کلان لایحه بودجه سال ۱۳۸۵، ص ۲۷۶.

برای اخذ این وجوه ملاک برای مثال برای یک خودرو ساخت داخل با قیمت ۷۰ میلیون ریال باید مبلغ ۳,۵۰۰,۰۰۰ ریال وجه بابت شماره‌گذاری خودرو دریافت شود، این در حالی است که این مبلغ در حال حاضر در حدود ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد. رشد فزاینده فوق تأثیر بسزایی در رشد قیمت کالای تولید داخلی و تشدید عدم رقابت‌پذیری این کالاها خواهد داشت.

براساس آخرین آمار (مندرج در صفحه ۴۵۱ سالنامه آماری کشور سال ۱۳۸۳)، تعداد کل وسایل نقلیه موتوری (سواری، اتوبوس، مینی‌بوس، وانت، کامیونت، کامیون و تریلی) که در سال ۱۳۸۲ شماره‌گذاری شده‌اند برابر ۷۱۹,۹۵۵ دستگاه و نرخ رشد

آن نسبت به سال گذشته یعنی تعداد ۵۴۴,۲۵۸ دستگاه در حدود ۳۲ درصد می‌باشد. این رقم در سال ۱۳۸۰ در حدود ۳۲۷,۶۳۳ دستگاه بوده که در سال بعد حدود ۶۶ درصد رشد پیدا کرده است.

تعداد خودرو شماره‌گذاری شده	۲۸۵,۸۹۸	۳۲۷,۶۳۳	۵۴۴,۲۵۸	۷۱۹,۹۵۵	۹۷۹,۴۹۸	۱,۳۳۲,۶۰۵	۱,۸۱۳,۰۰۷
نرخ رشد خودروهای شماره‌گذاری شده	—	۱۴/۶	۶۶/۱۲	۳۲/۲۸	۳۶/۰۵	۳۶/۰۵	۳۶/۰۵
متوسط نرخ رشد طی سال‌های ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۲	۳۶/۰۵						

منبع: سالنامه آماری کشور سال ۱۳۸۳، ص ۴۵۱.

نکته: ارقام سال‌های ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۵ برآورد می‌باشد.

مطابق جدول فوق با محاسبه متوسط نرخ رشد طی سال‌های ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۲ می‌توان این نرخ رشد را برای سال‌های بعد نیز در نظر گرفت. با توجه به این فرض در سال ۱۳۸۵ در حدود ۱,۸۰۰,۰۰۰ خودرو شماره‌گذاری خواهد شد. همان‌طور که ملاحظه می‌شود درآمد ناشی از این بخش نه‌هزار میلیارد ریال می‌باشد (۹,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال) که با تقسیم بر تعداد ۱,۸۰۰,۰۰۰ خودرو رقمی معادل ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال می‌گردد. یعنی

می‌باشد.

علاوه بر ۵ درصد پیش‌بینی شده به عنوان وجه شماره‌گذاری در انتهای این پاراگراف،

که موضوع بحث و مصداق آن کاملاً مبهم

است. در پاراگراف بعدی نیز مقرر شده است که به ازای هر موتورسیکلت ۴۰,۰۰۰ ریال از دارنده آن دریافت شود. طبق آخرین آمار مندرج در صفحه ۴۵۱ سالنامه آماری سال ۱۳۸۳، کل موتورسیکلت‌های شماره شده در سال ۱۳۸۲ تعدادی حدود ۱,۲۰۰,۰۰۰ می‌باشد که

(واحد: میلیون ریال)

	درآمد حاصل از واگذاری و تعویض پلاک موتورسیکلت	۱۴۰۱۱۹
	نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	۱۰۶۰۰۰

مأخذ: جداول کلان لایحه بودجه سال ۱۳۸۵، ص ۲۶۶.

برای بررسی این بند از لایحه توجه به نکات زیر ضروری است:

این بند

زیرا اگر دولت هزینه‌ای بابت خارج کردن خودروهای

فرسوده می‌پردازد، قطعاً بار هزینه‌ای آن افزایش خواهد یافت.

در این بند

در این بند

وضع

اگر در مورد این سیاست نیز تجدیدنظر لازم باشد می‌توان آن را خارج از بودجه و

در قوانین مربوط به خود مطرح کرد.

تاکنون

(حداقل دو بار توسط راهنمایی و رانندگی)، که حاکی از عدم وجود ثبات در اتخاذ سیاست و رویه واحد در این حوزه می‌باشد و معلوم نیست چند صباحی دیگر مجدداً وجوهی از این بابت وصول نشود.
نکته نهایی این تبصره آن است که

و نتیجه آن

افزایش قیمت برای مصرف‌کننده آن هم در صناعی است که به علت بالا بودن قیمت آن امکان رقابت با تولید مشابه خارج از کشور را ندارد و از نظر کیفیت کالا و خدمات پس از فروش نیز بسیار ضعیف می‌باشد. حال به قیمت افزایش شکاف رقابتی بین این بخش با بخش هم‌نوع خارج از کشور توسط افزایش قیمت دستوری این کالا می‌خواهیم درآمد وصول شده را خرج بهبود و توسعه حمل و نقل عمومی و زیرساخت‌های حمل و نقل درون‌شهری - موضوع بند «ه» تبصره «۱۳» و ردیف ۵۰۳۸۲۶ تبصره «۹» کنیم که رقمی در حدود ۴,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال (صفحه ۶۳۷ جداول کلان لایحه) پیش‌بینی شده است.

معمولاً در کشورهای دیگر عوارض مشابه موضوع این بند، از مصرف دریافت

می‌شود.

( )

« » « »

۱. برای خرید و تبدیل گندم به آرد و نان و تأمین یارانه آرد، اعتبار ردیف ۵۰۳۰۱۹ به مبلغ بیست و پنج هزار و هشتصد و هفتاد میلیارد (۲۵,۸۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال براساس پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب شورای اقتصادی به عنوان یارانه آرد در اختیار سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان قرار خواهد گرفت تا به دستگاه‌های اجرایی نی‌ربط پرداخت گردد.

تفاوت یارانه ناشی از هدفمند کردن یارانه آرد در اختیار شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی قرار خواهد گرفت تا صرف برنامه‌های جامع فقرزدایی گردد.

این جزء از بند «ب» تبصره «۱۵» لایحه دقیقاً به همین شکل از جزء ۱ بند «ب» تبصره «۱۵» قانون بودجه سال ۱۳۸۴ آمده بود و تنها رقم مربوطه با ۳۶ درصد رشد از (۱۸,۹۲۷,۸۰۰ میلیون ریال) در سال ۱۳۸۴ به (۲۵,۸۷۰,۰۰۰ میلیون ریال) در لایحه سال ۱۳۸۵ افزایش یافته است. و توجه به موارد زیر ضروری است:

رشد ۳۶ درصدی این بند نیز بسیار بالا می‌باشد و توجیه کافی ندارد.

« » « »

۲. به منظور تعیین و تأمین کالاهای کالابری مردم و حمایت از اقشار محروم و مستضعف و اعتبار ردیف ۵۰۳۶۵۹ به مبلغ دوازده هزار و دویست و شصت و هفت میلیارد و نهصد میلیون (۱۲,۲۶۷,۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال براساس پیشنهاد وزارتخانه‌های رفاه و تأمین اجتماعی و بازرگانی و تصویب شورای اقتصادی به عنوان یارانه از طریق سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در اختیار دستگاه‌های اجرایی نی‌ربط قرار خواهد گرفت.

این جزء از بند «ب» تبصره «۱۵» لایحه همانند جزء ۲ بند «ب» تبصره «۱۵» قانون بودجه سال گذشته است و تنها رقم مربوط به این جزء با ۶۰ درصد افزایش از (۷,۷۱۱,۹۰۰ میلیون ریال) در سال ۱۳۸۴ (۱۲,۲۶۷,۹۰۰) میلیون ریال در لایحه سال ۱۳۸۵ افزایش یافته است. در بررسی بند مربوطه توجه به نکات زیر ضروری است:

مرجع تصویب این اعتبار از شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به شورای اقتصاد سپرده شده است.

موضوع

و معلوم نیست چگونه با افزایش یارانه‌ها می‌توان به هدفمند شدن یارانه‌ها دسترسی پیدا کرد.

« » « »

۳. سهم سرانه روستاییان از میزان بهره‌مندی از اعتبارات موضوع اجزای ۱ و ۲ این بند نباید کمتر از سهم سرانه شهری باشد و قیمت کالاهای تحویلی موضوع این بند در محل روستا بیش‌تر از شهرها باشد.

وزارت بازرگانی موظف است سازوکار نظارت بر کیفیت و کمیت مصرف را به هیأت وزیران ارائه نماید.

پاراگراف اول این جزء دقیقاً همانند جزء ۳ بند «ب» تبصره «۱۵» سال گذشته است و تنها قید وظیفه وزارت بازرگانی به تهیه و ارائه سازوکار نظارت بر کیفیت و کمیت مصرف به هیأت وزیران اضافه شده است.

ولی هیچ محدوده زمانی برای انجام این وظیفه مشخص نشده است که بهتر است به صورت شفاف به آن اشاره شود.

« » « »

۱. به منظور تنظیم بازار کالا و ایفای تعهدات خاص (تأمین کالاهای مورد نیاز دانشگاه‌ها، مراکز آموزشی و دستگاه‌های اجرایی و ...) اعتبار ردیف ۰۳۶۱۱ به مبلغ سه هزار و دویست و شصت و هفت میلیارد و دویست میلیون (۳,۲۶۷,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال براساس پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب شورای اقتصاد برای تأمین تفاوت قیمت خرید و فروش کالاهای مذکور در اختیار وزارت بازرگانی قرار خواهد گرفت.

این جزء از بند «ب» تبصره «۱۵» لایحه دقیقاً در قانون بودجه سال گذشته و در جزء ۸ بند «ب» تبصره «۱۵» ذکر شده بود و تنها رقم آن با ۷۱ درصد رشد از (۱,۹۰۵,۸۰۰) میلیون ریال به ۳,۲۶۷,۲۰۰ میلیون ریال افزایش یافته است که نرخ رشد بالایی می‌باشد و به دلیل متفرقه بودن این ردیف،

این بند نیز از جمله ردیف‌های متفرقه‌ای است که به وزارت بازرگانی اختصاص دارد و مضمون کلی آن تنظیم بازار داخلی است و این در حالی است که در ردیف ۴۰۵۰۲ در صفحه ۵۹۳ جداول کلان ردیفی مختص برنامه تنظیم بازار داخلی به مبلغ ۵۱,۴۲۵ میلیون ریال اختصاص یافته است و موضوع ردیف متفرقه این ماده نیز جزء موادی است که بر عدم شفافیت لایحه بودجه افزوده است

« » « »

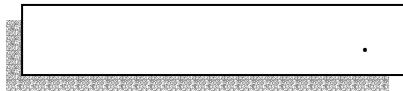
«- وزارت بازرگانی موظف است آرد مصرفی مورد نیاز خانواده‌های تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور و مراکز خیریه تحت پوشش آنان را به میزان حداقل یکصد و ده هزار تن براساس جدول توزیعی مربوط به قیمت آرد خبازی تأمین نماید.

این بند از لایحه در سال گذشته دقیقاً به همین صورت ذکر شده است و نکته قابل توجه آن است که برخلاف نرخ‌های رشد بالایی که در بقیه تبصره‌های مرتبط با این بخش دیده می‌شود، در این بند میزان حداقل این بخش در همان سطح یکصد و ده هزار تن ثابت مانده است. علی‌رغم این‌که این میزان حداقلی می‌باشد و می‌تواند افزایش یابد به علت اینکه

)

(

( )

: « » « »

. به منظور شفافیت بودجه و لزوم تمرکز برنامه‌های هر دستگاه و دستیابی به اهداف بودجه‌ریزی عملیاتی، به جای اختصاص‌بندی خاص در ذیل تبصره «۱» و قید اعتباری در ذیل ردیف‌های متفرقه، پیشنهاد می‌شود، ردیف‌هایی با عناوینی مناسب به منظور آموزش و ارتقای دانش تخصصی و ترغیب کارشناسان و تجهیز گمرک به

سیستم کنترل الکترونیکی و ... در ذیل برنامه‌های گمرک در نظر گرفته شود.

با توجه به ابهام در حجم بالای ردیف متفرقه مذکور (بیش از ۲/۶ برابر اعتبار میانگین برنامه‌های هزینه‌ای ذیل اعتبار گمرک و بیش از ۲/۱ برابر میانگین کل برنامه‌های گمرک و در حدود ۲۵ درصد اعتبار کل گمرک) حجم این ردیف مورد تجدیدنظر قرارگیرد.

در این بند پیشنهاد می‌شود که تصمیم و تشخیص وزیر مربوطه براساس پیشنهادات مدون و قابل طرح از طرف گمرک جمهوری اسلامی ایران باشد.

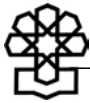
« » « » :

با توجه به لزوم رعایت قانون محاسبات عمومی در مورد کمک به شرکتهای دولتی از محل درآمدهای عمومی (به عنوان هزینه جاری تنها به عنوان کمک زیان می‌توان در نظر گرفت)، تعلق این اعتبار در ستون هزینه‌ای جای ابهام دارد و به علاوه لفظ عنوان سرمایه نیز در زمره اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جای می‌گیرد، نه هزینه‌ای، بنابراین می‌باید این بند را مورد تجدیدنظر قرار داد.

« » « » :

در صورت نیاز به قید این بند می‌باید ردیف مشخصی را در ذیل برنامه اعتبارات وزارت بازرگانی در نظر گرفت.

تعیین مبلغی معادل حداکثر ۲ درصد قیمت خرید تضمینی برای هر ماه نگهداری گندم نیز دارای ابهام است. با توجه به محدودیت قیمت خرید تضمینی، این سیاست، سیاست تشویقی مناسبی به نظر نمی‌رسد.

با توجه به پایین بودن کیفیت و استانداردهای مربوط به انبارداری توسط خود کشاورز و عدم نظارت مؤثر و مستمر امکان به خطر افتادن سرمایه‌های ملی از جهت افزایش درجه فساد کالا و اتلاف منابع، با اهداف ماده ۱۸ قانون برنامه چهارم در راستای برنامه توسعه بخش کشاورزی در تضاد می‌باشد.

سیاست اتخاذ شده در بند «ت» تبصره (۳) قانون بودجه سال گذشته در راستای ایجاد و احداث انبارهای چندمنظوره بوده مناسب‌تر می‌باشد و راهکار بودجه سال ۱۳۸۵، راهکاری هزینه‌ای است که هر سال باید تکرار شود زیرا نیاز موجود را نیز به صورت دائمی پاسخ نخواهد داد. بنابراین پیشنهاد می‌شود علیرغم قید ممنوعیت ایجاد هزینه یا تعهد مالی در سالهای بعد، سیاست سال گذشته با اعمال راهکارهای صحیح و اثربخش‌تر جایگزین شود.

« » « » :

با توجه به قید باز و مبهم «حداقل یک درصد از اعتبارات مذکور»، پیشنهاد می‌شود سقف معینی برای آن در نظر گرفته شود تا از نظر حداکثری نیز محدود شود.

بند «ه» - تبصره «۳»، از دو پاراگراف تشکیل شده که پاراگراف اول شورا را مجاز به اختصاص مبلغی جهت زیرساخت‌ها و قسمت دوم شورا را مکلف به واگذاری مبلغی جهت زیربناها دانسته است. اگر این دو پاراگراف یک مضمون را می‌رسانند باید در هم ادغام شوند و اگر مفاهیمی مجزا دارند باید آن را به نحوی شفاف و مشخص ساخت که ابهام مذکور مرتفع شود.

« » « » :

تفکیک ردیف شماره ۱۴۰۱۱۵ (موضوع درآمد حاصل از ارائه خدمات و اجازه استفاده از امکانات بازارچه‌های مرزی) در لایحه بودجه ۱۳۸۵ از درآمد حاصل از

فروش سایر کالاها در قانون سال ۱۳۸۴، در راستای شفاف‌سازی برنامه‌های بودجه امری مثبت ارزیابی می‌شود، ولی میزان افزایش بالای آن (از ۸۱,۹۰۸,۰۰۰,۰۰۰ به ۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با نرخ رشد ۲۶۶ درصد) مورد سؤال می‌باشد.

« » « » :

علی‌رغم موفقیت نسبی سیاست آزادسازی و تأمین کسری سیگار از طریق واردات جهت تأمین درآمدهای دولت و جلوگیری از قاچاق، پیشنهاد می‌شود، سیاست‌هایی جهت کنترل مصرف و کاهش تقاضای آن مدنظر قرار گیرد. این سیاست‌ها می‌تواند از طریق تعیین سهمی از این درآمد به عنوان مبارزه فرهنگی با گسترش مصرف دخانیات صورت پذیرد.

پیشنهاد می‌شود، شیوه تعیین راهکارهای اجرایی عدم ایجاد امتیاز برای افراد خاص در نظر گرفته شود.

با توجه به سیاست حذف کلیه موانع غیرتعرفه‌ای در برنامه چهارم (مانند: مبالغ وصولی سازمان حمایت تحت عنوان مابه‌التفاوت‌ها)، می‌باید موانع غیرتعرفه‌ای ذکر شده مانند مبلغی که برای واردات چای در این ماده پیشنهاد شده حذف شود و معادل تعرفه ای آن لحاظ شود.

در ضمن تغییر و تجدیدنظر تعرفه گمرکی برای چانه‌زنی الحاق ایران به WTO ضرورت دارد و لازم است سهم تعرفه گمرکی در حقوق ورودی بالاتر از سهم مالیات‌ها و مابه‌التفاوت و ... باشد.

« » « » :

بندهای موجود در تبصره‌ها باید از وجه بودجه‌ای برخوردار باشند و صرفاً برای عدم الزام به یک قانون و بعد پیشنهاد آیین‌نامه نباشد. پیشنهاد می‌شود، این‌گونه

موارد، به عنوان اصلاح مواد و به صورت لایحه از طرف دولت ارائه شود. با توجه به مشکلات متعاقب قانون تجمیع عوارض و مباحث مطروحه اگر تغییری همانند این بند ضروری است بهتر است یکجا و به همراه سایر موارد به صورت اصلاحیه به مجلس ارائه شود.

« » « » :

پیشنهاد می‌شود، حکم قانونی برخورد با پدیده دامپینگ در قوانین جاری کشور شفاف شود. می‌توان این موضوع را در ضمن بررسی لایحه « مدنظر قرار داد.

با توجه به توسعه بازارهای پیش‌رو در بخش تجارت خارجی و اهداف برنامه چهارم در جهت رشد صادرات و تجارت در کشور، کاهش ۵۰ درصدی وجوه این تبصره از توجیه فنی برخوردار نمی‌باشد.

با توجه به اهداف لایحه بودجه بر مبنای بودجه‌ریزی عملیاتی قید درآمدهای متفرقه برای اقداماتی مشخص با عملکرد کمی از شفافیت لازم و کافی برخوردار نیست. به همین جهت پیشنهاد می‌شود چنین تدابیری، به عنوان ردیفی جداگانه و مجزا از درآمدهای متفرقه در نظر گرفته شود.

« » « » :

چاپ کالا برگ به صورتی که در بند «ه» - تبصره «۸» پیشنهاد شده است، با سیاست هدفمندکردن یارانه‌ها و پرداخت عمده یارانه‌ها به اقشار ضعیف مغایر بوده و اهداف تخصیص بهینه یارانه‌ها را تأمین نمی‌کند. پیشنهاد می‌شود سیاست‌های مناسبتری برای دستیابی به این اهداف در نظر قرار گیرد.

- « » « » :

. معیار استاندارد ذکر شده در این جزء از لایحه مبهم است و معمولاً مصرف بنزین را به ازای کیلومتر طی شده می‌سنجند. بنابراین پیشنهاد می‌شود آن را با قید «کم‌تر از شش لیتر در هر ۱۰۰ کیلومتر» اصلاح نمایند.

۲. پیشنهاد می‌شود یک کاسه‌کردن اقلام دریافتی در تعرفه گمرکی و حذف عباراتی همچون سود بازرگانی و مابه‌التفاوت‌ها در راستای مهیا ساختن مقدمات چانه‌زنی پیرامون پیوستن به WTO به نحوی که حقوق گمرکی به حقوق ورودی نزدیک و یا برابر گردد، مورد توجه قرار گیرد. زیرا در چانه‌زنی WTO، مینا حقوق گمرکی است نه حقوق ورودی که در صورت وجود وضعیت فعلی چانه‌زنی از تعرفه پایین شروع می‌شود و در صورت اصلاح، چانه‌زنی از تعرفه بالا خواهد بود.

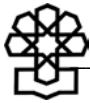
- « » « » :

. نحوه و میزان تخفیف قید شده در این بند مشخص نشده و لازم است با درصدها و استانداردهای معینی به آن اشاره شود.

. با توجه به عدم هماهنگی خودروهای داخلی با سوخت گاز و خطرات احتمالی در صورت عدم رعایت استانداردهای مناسب، لازم است بر ضرورت رعایت استانداردهای مربوط به آن تأکید شود.

- « » « » :

. در این بند بعد از بانک‌ها، بیمه‌ها و گمرک به سایر دستگاه‌های اجرایی اشاره شده است و پیشنهاد می‌شود تصریح شود که منظور کلیه دستگاه‌های اجرایی است و اشاره به این سه حوزه تنها برای تأکید است.

. پیشنهاد می‌شود، برای دستیابی به اهداف این بند، در صورت نیاز برنامه‌هایی خاص و اعتبار تحقیقاتی و زیرساختی مناسبی در ذیل هر دستگاه با اهداف مشخص عملیاتی در نظر گرفته شود و گرنه می‌توان با تصویب هیأت دولت به صورت دستوری ابلاغ لازم را انجام داد و اگر نیازمند قانون باشد نیز می‌توان آن را در قالب لایحه مدنظر قرارداد. بنابراین وجود این تبصره در لایحه بودجه محل ابهام می‌باشد.

« » « » :

با توجه به اثرات این بند مانند:

۱. مانعی برای نوسازی ناوگان خودروهای قدیمی و خارج کردن خودروهای فرسوده

۲. عدم توجه به سیاست‌های حمایت از مصرف‌کننده

۳. عدم توجه به اثرات تورمی

۴. تضاد با قانون تجمیع عوارض

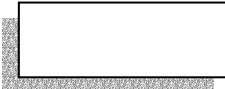
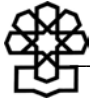
۵. امکان اصلاح در خارج از بودجه و در قوانین مربوطه

۶. عدم وجود ثبات در اتخاذ سیاست و رویه واحد در شماره‌گذاری خودروها

۷. افزایش شکاف رقابتی بین این بخش با بخش هم‌نوع خارج از کشور توسط

افزایش دستوری قیمت

پیشنهاد می‌شود به جای این طرح از سیاست‌های جایگزین مناسب‌تری استفاده گردد. برای مثال، درصد کوچکی افزایش در عوارض سوخت به جای این افزایش، می‌تواند ضمن تأمین مبلغ مورد نظر به ازای سطح مصرف (درآمد) خانوار، شفاف‌سازی مناسبی را نیز در مورد مصرف این منابع در توسعه حمل و نقل عمومی داشته باشد.

۱. سالنامه آماری کشور ۱۳۸۳، مرکز آمار ایران، تهران، دفتر انتشارات و اطلاع‌رسانی، ۱۳۸۴.

۲. قانون بودجه سال ۱۳۸۴ کل کشور، ماده واحده، تبصره‌ها و جداول کلان منابع و مصارف بودجه عمومی دولت، مصوب ۱۳۸۳/۱۲/۲۵ مجلس شورای اسلامی، تهران، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معاونت امور اداری، مالی و منابع انسانی، مرکز مدارک علمی، موزه و انتشارات، ۱۳۸۴.

۳. لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور، پیوست شماره ۴، منابع و مصارف و ردیف‌ها (ملی) مصوب ۱۳۸۴ و پرداختی ۱۳۸۳، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، تهران، معاونت امور اداری، مالی و منابع انسانی، مرکز مدارک علمی، موزه و انتشارات، ۱۳۸۴.

۴. لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور، ماده واحده، تبصره‌ها و جداول کلان منابع و مصارف بودجه عمومی دولت، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، تهران، معاونت امور اداری، مالی و منابع انسانی، مرکز مدارک علمی، موزه و انتشارات، ۱۳۸۴.

« » « » :

ابهام وجود دارد که چه میزان از این ردیف به عملیات تبدیل گندم به آرد و نان و تأمین یارانه آرد مربوط است و رشد آن نیز بسیار بالا می‌باشد و توجیه کافی ندارد.

« » « » :

ردیف مربوط به این بند از تبصره جزء ردیف‌های متفرقه است و پیشنهاد می‌شود به ذیل برنامه‌های سازمان حمایت منتقل شود.

دلیل رشد ۶۰ درصدی توجیه نشده است که تعداد اقلام یارانه‌ای یا تعداد کپن‌ها و یا سهمیه‌ها و ... قرار است افزایش یابد و لازم است تصریح گردد.

« » « » :

هیچ محدوده زمانی برای انجام این وظیفه مشخص نشده است که پیشنهاد می‌شود به صورت شفاف به این محدوده زمانی اشاره شود.

« » « » :

در جداول کلان ردیفی مختص برنامه تنظیم بازار داخلی وجود دارد و موضوع ردیف متفرقه این بند جزء مواردی است که بر عدم شفافیت لایحه بودجه افزوده است و می‌توان آن را تحت عنوان برنامه‌ای خاص با نام مربوط به خود به ذیل وزارت بازرگانی افزود.

« » :

می‌توان این رقم را با نیازهای واقعی و در یک محدوده مشخص (حداقلی و حداکثری) ذکر کرد.

:

: درباره لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور (۲۸): بررسی تبصره‌های

مرتبط با فصل بازرگانی

Report Title: About the Budget Bill 1385: Dimension of Related Notes to Commerce Chapter

: مطالعات اقتصادی

: سعید غلامی باغی

: فتح‌ا.. تاری

: کمیسیون اقتصادی

:

۱. بازرگانی (Commerce)

۲. بودجه (Budget)

۳. تبصره (Note)

۴. گمرک (Customs)

:

در انتهای گزارش درج شده است.